

شماره ۱۷۸۸۲ / ات ۳۷۹۴ هـ

تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۴

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان حفاظت محیط زیست سازمان انرژی اتمی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۵/۲/۲۷ به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و تأیید شورای عالی محیط زیست و به استناد بند (الف) ماده (۲۲) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بند (الف) ماده (۲۲) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران
(موضوع ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح (پروژه) های بزرگ جدید و توسعه ای بزرگ)

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

۲- ارزیابی: ارزیابی اثرات محیط زیستی یا فرآیند نظام مند شناسایی، پیش بینی، ارزیابی و کاهش اثرات محیط زیستی طرح، قبل از تصمیم گیری های اصلی و عملیات اجرایی طرح است. فرآیند ارزیابی اثرات محیط زیستی، مجموعه مراحل غربالگری، دامنه یابی، ارزیابی، گزارش دهی، بازنگری، تصمیم گیری و پیگیری (پایش) است که با هدف بهبود تصمیم گیری و با رعایت اصول شفافیت و مشارکت ذینفعان صورت می پذیرد.

۳- طرح: طرح (پروژه) بزرگ جدید و توسعه ای دارای اثرات مهم محیط زیستی و مشمول ارزیابی به شرح پیوست که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است.

۴- متولی طرح: هر شخص حقیقی یا حقوقی (شامل دستگاه های اجرایی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت ها و تشکلهای تعاونی یا خصوصی و دیگر اشخاص یا ترکیبی از آنها) که در حدود قانونی خود، درخواست اجرای طرح را دارد.

۵- برنامه مدیریت محیط زیستی (EMP): گزارشی برای تعیین تمهیدات، تعهدات، راهکارها و روش های مدیریتی در راستای کاهش، پایش و جلوگیری از اثرات نامطلوب محیط زیستی غیرقابل قبول یا قابل اجتناب و نیز افزایش مزایای محیط زیستی طرح (پروژه) ها در مراحل اجرا، بهره برداری و برچیدن.

۱۷۸۸۲ / ت ۶۳۷۹۴ هـ

شماره
تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۴

۶- سامانه پنجره واحد مدیریت زمین: سامانه موضوع ماده (۱) ضوابط اجرایی سامانه پنجره واحد مدیریت زمین (موضوع مصوبه شماره ۶۰۵۷۵/۱۴۹۲۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۸/۱۸ ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی) که به عنوان یک سامانه متمرکز، امکان ثبت درخواست، پیگیری وضعیت و دریافت خدمات مرتبط با زمین را برای کاربران فراهم نموده و با هدف افزایش دقت و کاهش زمان انجام مراحل، طراحی شده است.

ماده ۲- متولی طرح مکلف است پیش از هرگونه عملیات اجرایی، مجوز ارزیابی را از سازمان دریافت نموده و در تمام مراحل احداث، بهره‌برداری و برچیدن، گزارش‌های ادواری اجرای تمهیدات، تعهدات و شروط مندرج در مجوز ارزیابی صادره از سوی سازمان را به منظور اطمینان از شناسایی اثرات منفی پیش‌بینی نشده، اجرای درست اقدامات و عدم انحراف یا تخلف از شرایط مجوز، تهیه و به اداره کل حفاظت محیط زیست استان ارایه نماید.

تبصره ۱- کلیه اقدامات مربوط به فرایند ارزیابی طرح اعم از ثبت درخواست توسط متولی، بارگذاری مستندات، انجام استعلامات، اعلام نظر و صدور مجوز محیط‌زیستی از طریق سامانه پنجره واحد مدیریت زمین انجام می‌پذیرد.

تبصره ۲- سازمان مکلف است از ادامه فعالیت طرح‌هایی که مجوز ارزیابی موضوع این آیین‌نامه را اخذ ننموده‌اند، جلوگیری نماید. همچنین در مواردی که متولی طرح، مفاد مندرج در گزارش ارزیابی اثرات محیط زیستی و مجوز صادره را رعایت نکند، سازمان مکلف است نسبت به اعلام اخطار عدم رعایت مفاد گزارش و مجوز صادره اقدام نماید. در صورت عدم اقدام متولی طرح برای رفع اشکال در مهلت پیش‌بینی شده در اخطار، سازمان مکلف است از ادامه اجرای طرح جلوگیری نماید. ادامه فعالیت طرح پس از جبران خسارات محیط زیستی وارده (موضوع آیین نامه اجرایی جزء (۱) بند (ث) ماده (۲۲) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۱۱۴۳۶/ت ۶۴۵۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۴/۷/۱۳) و مهار آلودگی‌های منتشره منوط به اخذ نظر موافق سازمان خواهد بود.

ماده ۳- سازمان موظف است دستورالعمل‌های مراحل فرایند ارزیابی و نظارت طرح و نیز تعیین تکلیف وضعیت طرح‌هایی که خارج از مقیاس تعریف شده در جدول پیوست این آیین‌نامه اجرا می‌شوند را با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، حداکثر ظرف شش‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، تهیه و ابلاغ نماید. رعایت مفاد دستورالعمل‌های مذکور توسط متولیان طرح‌ها و دستگاه‌های اجرایی الزامی است.

ماده ۴- سازمان مجاز است اختیار ارزیابی طرح‌ها را مطابق با دستورالعملی که توسط رئیس سازمان ابلاغ می‌شود به ادارات کل حفاظت محیط‌زیست استان‌ها تفویض نماید.

شماره ۱۷۸۸۲ / ۶۳۷۹۴ هـ

تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۴

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۵- ارزیابی اثرات محیط زیستی تأسیسات هسته‌ای و فعالیت‌های پرتوی براساس قانون سازمان انرژی اتمی ایران مصوب ۱۳۵۳ و قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸، توسط مراکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور و با رعایت قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی و تأیید شورای انرژی اتمی خواهد بود.

ماده ۶- این آیین‌نامه، سه ماه پس از تاریخ ابلاغ، لازم‌الاجرا است و جایگزین تصویب‌نامه شماره ۲۱۴۲۸۷/ت/۴۵۸۸۰ هـ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۳ با اصلاحات بعدی و بند (ث) تصویب‌نامه ۷۵۶۰۹/ت/۵۱۰۵۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ می‌گردد.

محمد رضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.
(۲۰۷۰۹۶۲۷)

شماره / ت ۶۳۷۹۴ هـ
تاریخ

 جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
 تصویب نامه هیئت وزیران

پیوست - فهرست طرح های مشمول

تعریض فقط در مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست مشمول است.	-	احداث آزادراه	۱
	-	احداث بزرگراه	۲
	-	احداث جاده اصلی درجه یک	۳
موارد زیر مشمول مطالعات ارزیابی نمی باشد: ۱- بهسازی و بازسازی خطوط و تجهیزات شبکه موجود. ۲- ارتقاء و رفع گلوگاه های ظرفیتی شبکه موجود (برقی سازی، دو خطه یا چند خطه سازی، تجهیز و ارتقاء ارتباطات و علائم الکتریکی و اصلاحات در شبکه موجود نظیر کمربندهای ریلی) ۳- خطوط آنتنی و فرعی منشعب از ایستگاه های راه آهن به مراکز عمده بار	-	احداث راه آهن	۴
-	-	احداث و توسعه فرودگاه	۵
-	-	احداث و توسعه بندر/اسکله	۶
-	-	احداث و توسعه جزیره مصنوعی و استحصال سواحل	۷
-	گازی، سیکل ترکیبی ۳۰۰ مگاوات و بیشتر بخاری ۵۰ مگاوات و بیشتر	احداث و توسعه نیروگاه های حرارتی	۸
-	۲۰ مگاوات و بیشتر	احداث و توسعه نیروگاه زمین گرمایی	۹
-	بادی، خورشیدی ۳۰۰ مگاوات و بیشتر، زیست توده به استثنای زباله سوزها	احداث و توسعه نیروگاه های تجدیدپذیر	۱۰

شماره / ت ۶۳۷۹۴ هـ
تاریخ

 جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
 تصویب نامه هیئت وزیران

پیوست - فهرست طرح های مشمول

۱۱	مناطق آزاد تجاری ، صنعتی و ویژه اقتصادی	تصویب طرح جامع مناطق آزاد تجاری، صنعتی / مناطق ویژه اقتصادی	-	-
۱۲	فعالیت های صنعتی و معدنی	احداث و توسعه شهرک های صنعتی	-	شهرک های تخصصی خورشیدی با ظرفیت ۳۰۰ مگاوات و بالاتر مطابق با نیروگاه های تجدیدپذیر می باشد. به دلیل اثرات تجمعی ناشی از استقرار صنایع گوناگون احداث شهرک های صنعتی در هر مقیاس مشمول می باشد.
۱۳		احداث و توسعه واحد اسقاط و بازیافت کشتی و شناورها	-	-
۱۴		احداث و توسعه کارخانجات تولید خودرو	-	مشروط به مشتمل بودن بر یکی از خطوط رنگ، آبکاری و یا ریخته گری
۱۵		احداث و توسعه واحدهای فرآوری آهن تا انتهای تغلیظ (کنسانتره)	۳۰۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
۱۶		احداث و توسعه واحدهای استحصال / فرآوری مواد معدنی از شورابه در تالابها و دریاچه ها	-	-
۱۷		احداث و توسعه واحدهای تولید گندله، آهن اسفنجی و شمش فولاد	-	-
۱۸		استخراج کلیه معادن فلزی و کانی غیرفلزی	-	-
۱۹		احداث و توسعه واحدهای نورد فولاد / شکل دهی	۶۰۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
۲۰		احداث و توسعه واحدهای فرآوری طلا، سرب، روی، مس، ذغال سنگ، کک و قطران و ید	-	-
۲۱		احداث و توسعه واحدهای فرآوری کانسنگ های فلزی به استثنای آهن، طلا، سرب، روی، مس	۵۰ هزار تن در سال و بالاتر	-

شماره / ت ۶۳۷۹۴ هـ
تاریخ

 جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
 تصویب نامه هیئت وزیران

پیوست - فهرست طرح های مشمول

	۲۲	احداث و توسعه واحدهای فرآوری کانسنگ های غیرفلزی به جز ذغال سنگ، کک، قطران و ید	۱۰۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
	۲۳	کارخانجات کاشی و سرامیک	تولید کاشی با فرایند کامل (تولید خاک از سنگ شکن) با ظرفیت ۱ میلیون مترمربع در سال و بالاتر	-
	۲۴	احداث و توسعه کارخانجات تولید گچ/آهک	۵۰۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
	۲۵	احداث و توسعه کارخانجات تولید سیمان	۶۰۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
	۲۶	احداث و توسعه کارخانجات تولید آلومینا یا آلومینیوم/ فروآلیاژها	۳۰ هزار تن در سال و بالاتر	-
	۲۷	احداث و توسعه سد/ انباشتگاه باطله	-	-
فعالیت های کشاورزی/ دامپروری	۲۸	احداث و توسعه مجتمع کشت و صنعت و شهرک کشاورزی	- مجتمع کشت و صنعت ۵۰۰۰ هکتار و بالاتر - شهرک کشاورزی ۵۰ هکتار و بیشتر	شهرک های گلخانه ای مشمول انجام برنامه مدیریت محیط زیستی می باشند.
	۲۹	احداث و توسعه مجتمع دامداری	مشمول بر ۵۰۰۰ راس و بالاتر	-
	۳۰	احداث و توسعه واحدهای کشتارگاه صنعتی دام و طیور	- کشتارگاه صنعتی دام با ظرفیت ۱۰۰۰ راس سبک و ۲۰۰ راس سنگین و بیشتر روزانه - کشتارگاه طیور با ظرفیت ۲۵۰۰ هزار قطعه و بیشتر در ساعت	-
	۳۱	احداث و توسعه واحدها و مجتمع های پرورش آبزیان گرم آبی و سرد آبی، میگو، پرورش ماهی در قفس	- آبزیان گرم آبی و سرد آبی ۲۰ هکتار و بالاتر/ ۱۰۰ تن در سال و بالاتر - میگو ۲۰۰ هکتار و بیشتر - ماهی در قفس ۵۰۰ تن سالانه و بیشتر	-

ت/۶۳۷۹۴هـ

شماره
تاریخ

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

پیوست - فهرست طرح های مشمول

۳۲	احداث و توسعه سد	سدهایی با ارتفاع بیش از ۱۵ متر یا حجم بیش از سه میلیون مترمکعب	ساختارهای جنبی شامل شبکه آبیاری و زهکشی، خط انتقال آب، تصفیه خانه، ایستگاه پمپاژ و نیروگاه برقی می باشد.
۳۳	تأمین آب	احداث و توسعه واحدهای آب شیرین کن و سامانه انتقال آب آن	-
۳۴	تأمین آب	احداث و توسعه سامانه های انتقال آب بین حوضه های	-
۳۵	مدیریت پسماند	ایجاد مراکز دفن انواع پسماند عادی	-
۳۶	مدیریت پسماند	ایجاد مراکز دفن انواع پسماند صنعتی و ویژه	-
۳۷	مدیریت پسماند	احداث و توسعه سیستم تصفیه یا امحاء مرکزی پسماندهای پزشکی	-
۳۸	مدیریت پسماند	احداث و توسعه واحدهای زباله سوز	-
۳۹	تفریحی و گردشگری	احداث و توسعه واحدهای مجتمع های گردشگری	- در سواحل و جزایر ۱۵ هکتار و بالاتر - سایر مناطق ۳۰ هکتار و بالاتر
۴۰	تفریحی و گردشگری	احداث و توسعه مجتمع های مناطق نمونه گردشگری	۱۰۰ هکتار و بالاتر
۴۱	خدماتی	احداث و توسعه تصفیه خانه فاضلاب شهری	برای شهرهای با جمعیت ۵۰ هزار نفر و بیشتر یا حجم فاضلاب ۵۰۰۰ مترمکعب در روز و بالاتر

دفتر رئیس جمهور

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ت/۶۳۷۹۴هـ

شماره

تاریخ

پیوست - فهرست طرح‌های مشمول در صنعت نفت (۱)

ردیف	نوع فعالیت	نوع طرح	مقیاس	ملاحظات
۴۲	نفت و گاز	احداث و توسعه پالایشگاه و پترو پالایشگاه (نفت و میعانات گازی)	-	در واحدهای موجود در حال بهره‌برداری، موارد زیر مشمول انجام مطالعات ارزیابی اثرات محیط زیستی نمی‌باشد. در این موارد ارائه گزارش برنامه مدیریت محیط زیستی الزامی است: - طرح‌های توسعه‌ای با هدف ارتقاء راندمان و افزایش کیفیت فرآورده. - افزایش ظرفیت تا میزان ۲۰٪ وضع موجود. - ایجاد واحدهای نیروگاهی (تا سقف یکصد مگاوات)، آب‌شیرین‌کن، زباله‌سوز، تصفیه‌خانه پساب صنعتی و بهداشتی، صرفاً در داخل مرز (فنس) واحد موجود و فقط به‌منظور تأمین نیازهای واحد.
۴۳		احداث و توسعه پالایشگاه گاز	-	
۴۴		طرح‌های تولید پلی کربنات و اپوکسی	-	
۴۵		احداث و توسعه واحدهای الفینی و متانولی	-	
۴۶		احداث و توسعه واحدهای آروماتیک	-	
۴۷		احداث و توسعه واحدهای اوره و آمونیاک	-	
۴۸		احداث و توسعه تاسیسات مایع‌سازی گاز (LNG)	۱/۵ میلیون تن در سال و بیشتر	-
۴۹		میادین نفت و گاز	نفت (دریا): بیش از ۱۰ هزار بشکه در روز نفت (خشکی): بیش از ۲۰ هزار بشکه در روز گاز (خشکی/دریا): بیش از ۵ میلیون مترمکعب در روز	- توسعه میادین نفت و گاز صرفاً در عرصه جغرافیایی جدید مشمول انجام مطالعات ارزیابی می‌باشد. - عملیات اکتشاف و لرزه‌نگاری (به‌جز مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست) مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی‌باشد. - تأسیسات فرآوری سریع نصب شونده بهره‌برداری و نمک‌زدایی مشمول ارائه گزارش برنامه مدیریت محیط زیست می‌باشد.
۵۰		احداث و توسعه انبارها و پایانه‌های فرآورده‌های نفتی و میعانات گازی	بیش از ۳۰۰ میلیون لیتر	- مخازن سوخت‌گیری هوایی مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی‌باشد. - افزایش ظرفیت ذخیره‌سازی در انبارها و پایانه‌های موجود (به شرط عدم تملیک عرصه جدید و عدم وجود آلودگی خاک و آب) مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی‌باشد.
۵۱		ذخیره‌سازی زیرزمینی گاز طبیعی	-	-

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره / ت ۶۳۷۹۴ هـ
تاریخ

پیوست - فهرست طرح های مشمول در صنعت نفت (۲)

ردیف	عنوان طرح	مشمول قطعی		ملاحظات
		ظرفیت / مقیاس		
۵۲	احداث و توسعه خطوط لوله انتقال نفت، میعانات گازی و فرآورده های نفتی	قطر اسمی لوله (اینچ)	طول لوله (کیلومتر)	- خطوط لوله جدید در داخل کریدورهای موجود با هر قطر و مشروط به شرایط زیر مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی باشد: ۱- وجود سابقه مجوز ارزیابی اثرات زیست محیطی برای یکی از خطوط داخل کریدور ۲- عدم قرارگیری بر روی آبخوان آبرفتی ۳- عدم ورود به حوضه بلافصل رودخانه ها و سدهای تأمین کننده آب شرب - جایگزینی (و تعویض به قطرهای دیگر)، اصلاح و تعمیر خط لوله، مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی باشد.
		۸ - ۱۰	۲۰۰ و بیشتر	
		۱۲ - ۲۰	۱۶۰ و بیشتر	
		۲۲ - ۳۰	۱۲۰ و بیشتر	
		۳۲ - ۳۸	۸۰ و بیشتر	
		۴۰ و بالاتر	۴۰ و بیشتر	
۵۳	احداث و توسعه خطوط لوله انتقال گاز (فشار بیش از ۴۰۰ psi)	قطر اسمی لوله (اینچ)	طول لوله (کیلومتر)	- خطوط لوله جدید در داخل کریدورهای موجود، مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی باشد. - جایگزینی (و تعویض به قطرهای دیگر)، اصلاح و تعمیر خط لوله، مشمول انجام مطالعات ارزیابی نمی باشد.
		۸ - ۱۰	۳۰۰ و بیشتر	
		۱۲ - ۲۰	۲۰۰ و بیشتر	
		۲۲ - ۳۰	۱۵۰ و بیشتر	
		۳۲ - ۳۸	۱۰۰ و بیشتر	
		۴۰ - ۴۶	۷۰ و بیشتر	
		۴۸ و بالاتر	۵۰ و بیشتر	

دفتر هیئت دولت